

S2020/8 Kylmä sota ja kuuma rauha

Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen kylmä sota päättyi. Yhdysvallat ja länsimaat kokivat, että ne olivat voittaneet kylmän sodan, ja 1990-luvun alussa uutta tilannetta kuvattiin uutena rauhanomaisena maailmanjärjestyksenä, jossa Yhdysvallat oli maailman ainoa supervaltta.

- **8.1. Erittele syitä, jotka johtivat kylmän sodan päättymiseen. Hyödynnä tekstikatkelmia 8. A, 8. B, 8. C ja 8. D vastauksessasi. 14 p.**
- **8.2. Pohdi tekstikatkelmien 8. A, 8. B, 8. C ja 8. D pohjalta, mitkä seikat selittävät kylmän sodan vaihtumista epävakaaaksi niin kutsutuksi kuumaksi rauhaksi. 16 p.**

Neuvostoliitto kaatuu

1980

1. Puolan solidaarisuusliike

2. Gorbatšovista NL:n johtaja 1985

3. glasnost ja perestroika

4. Puola ja Unkari "vapautuivat".

1989

5. Berliinin muuri murtuu

6. Saksat yhdistyvät

7. Elokuun kriisi Neuvostoliitossa

8. Baltian maat itsenäistyvät

9. Neuvostoliitto julistetaan lakkautetuksi

1991

Kylmä sota loppuu 1989-1991

- Berliinin muuri murtuu
- Saksat yhdistyvät
- Neuvostoliitto hajoaa
- Kansandemokratiat vapautuvat
- Neuvostotasavallat itsenäistyvät

S2020/8 Kylmä sota ja kuuma rauha

8.1: Kylmän sodan määrittely Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton johtamien leirien laaja-alaisena vastakkainasetteluna, jolla oli sotilaallisia, ideologisia ja taloudellisia ulottuvuuksia.

Kylmä sota päättyi 1980- ja 1990-lukujen taitteessa.

Mainitaan joitakin vastakkainasettelun päättymiseen johtaneita syitä, esim.:

- Neuvostoliiton talousvaikeudet ja kansalaisten alhainen elintaso verrattuna markkinatalousmaihin
- kilpavarustelu Yhdysvaltojen kanssa ja sen vaikutukset
- Neuvostoliitossa 1980-luvun puolivälissä aloitettujen uudistusten epäonnistuminen
- sosialistimaiden kansalaisten liikehdintä ja uudistusvaatimukset esim. Berliinin muurin murtuminen

Kiitettävässä vastauksessa kokelas hyödyntää lähdeaineistoja:

- Fukuyaman mukaan kylmä sota päättyi liberaalin demokratian voittoon kommunismista.
- McFaullkin näkee kylmän sodan kuten Fukuyama, ideologisenä kamppailuna.
- Parkkari kertoo demokratioiden määrän kasvaneen kylmän sodan aikana. Parkkari liittää kylmän sodan päättymisen myös Neuvostoliiton romahtamiseen.
- Der Spiegelin toimittajien mukaan lännen voitto kylmässä sodassa oli läntisen yhteistyön ansiota.

S2020/8 Kylmä sota ja kuuma rauha

8.2: Kylmän sodan jälkeen maailmassa on ollut konflikteja ja vastakkainasettelua.

- Esim. Yhdysvaltojen terrorismin vastainen sota
- Venäjän aggressiivinen ulkopolitiikka (Georgiassa ja Ukrainassa)
- **Parkkari pitää Fukuyaman ennustusta historian loppumisesta ennenaikaisena eikä kylmän sodan jälkeinen aika ole ollut hänen mielestään demokratian voittokulkua, Yhdysvallatkaan ei sitä enää aktiivisesti puolusta**
- **Spiegelin toimittajat syyttävät Venäjää riidanhaastajaksi. Heidän mukaansa länsi ei ole sitä vastaan yhtenäinen.**
- **McFaullin mielestä kylmä sota on vaihtunut kuumaksi rauhaksi, jossa Venäjä ja länsi kamppailevat keskenään.**

Kiitettävässä vastauksessa käsitellään tekstejä lähdekriittisesti:

- **Esimerkiksi Fukuyaman teksti on kylmän sodan päättymisen ajalta ja muut 2000-luvulta.**
- **Voi myös pohtia, päättyikö kylmä sota ylipäänsä, esim. McFaullin mukaan nykyaika muistuttaa kylmää sotaa. (USA ja Venäjä vastakkain)**

Kokelas voi myös huomioida, että teksteissä on Eurooppa-keskeinen näkökulma kansainvälisiin suhteisiin.